

प्रकाशकीय :-

दूरदर्शवरुन रामायण मालिका चालू असल्या पासून अनेकांनी परोक्ष-प्रत्यक्ष जैन रामायणाची जिज्ञासा झाली. परन्तु त्या काळात या मराठी रामायणांच्या प्रति अप्राप्य असल्यानें जिज्ञासा विना खतपाण्याचा रोपट्या प्रमाणेच राहीली.

श्रीराम-कथा जीवन व्यथा दूरकरणारी संजीवनी आहे. मराठी भाषेचा साजचढलेल्या या रामायण ग्रंथाची प्रथम आवृत्ती ४/१०/६५ विजयादशमीला सुरस ग्रंथ मालेतर्फे स्व. हिरालालजी व्होरा यांनी प्रकाशीत केली होती.

पं. सुमतीबाईनी जिज्ञासूंची तृष्णार्त पीडा असहय झाली त्यांच्या आदेशानुसार त्यांच्याच रामायणाची ही दुसरी आवृत्ती २४/१०/९६ विजया दशमीला २८ वर्षांनी) प्रकाशित करताना समाधानच होत आहे.

आता रामायण मालिका दिसणार नाही म्हणून निराश होऊ नये. सत्साहित्यातून जीवनाची शोंकातिका कधीच अपेक्षीत नसते ती जीवन फुलविणारी जाढू आहे. प्रेयसीचा सुंदर केशासंभार असताना कंगवा प्रियकर देऊ शकला नाही व कंगवा मिळाला तेव्हा केशकलाप राहीलेला नव्हता। ----- अशा कथे-सारखी शोंकातिका जिज्ञासूंची होणार नाही.

कवी श्री रविषेण आचार्यांच्या सुलिलित संस्कृत भाषा शैलीतून उतरलेली कथा सदैव सुखंतिका होऊन जीवनाच्या सर्वांगाला परिसर्पशासारखी सुखद होवो. या भावनेने

कृ. विद्युल्लता शहा.

प्रस्तावना.

प्रत्येक दिवशी नवा आकृतीबंध स्विकारणाऱ्या समाजामध्ये भौतीक सुखात रममाण होण्याची प्रवृत्ती वाढली आहे. अंतरआत्माच्या जगतात गोडी वाटण्या-ऐवजी बाह्य वस्तुमधून सुख मिळविण्याचा प्रयत्न करत असतो सत् साहित्याची अभीरुची मुळातच कमी झाली आहे. अशा योग्य वेळी समाजापुढे सत्य कथा सादर करणे तो अवघडच आहे. कारण मानवी मनावर पहिल्याप्रथम ज्या गोष्टीचा प्रभाव पडतो व संस्कार होतात, तीच गोष्ट अगदी सत्य आहे. अशी भ्रामक समजूत करून घेतली आहे. शालेय शिक्षणातून विपरीत कथा मनावर पगडा बसवून गेलेल्या असताना जैन साहित्याची अभिरुची समाजात निर्माण करण्याचा हा प्रयत्न अत्यंत उपयुक्त आहे.

लेखिका पं. सुमतीबाईनी रामायण ज्या पद्धतीने सादर केले आहे. ती वाखाणण्याजोगी आहे. कारण हे रामायण वृद्धांना पुराण म्हणून वाचता येईलच, पण नव्या पिढीला हे कथानक कादंबरी प्रमाणे रोचक, आकर्षक आहे मूळ कथा सादर करीत असतानाच त्याची भाषा अलंकृत आहे नव्या जमान्याशी नाते जोडण्याचा प्रयत्न कालानुसार साधला आहे. अनेक प्रसंगातून मानवी जीवनातील मानसिक छंद संपवण्याला कारणीभूत ठरणारे सुयोग्य असे सुंदर विचार खूपच ठिकाणी पेरले आहेत. विविध प्रसंगाच्या वेळी अनेक विषयांवर प्रकट केलेले विचार जीवनाला नवी दिशा देणारे आहेत.

राम असो वा रावण प्रत्येकाची प्रवृत्ती वेगवेगळी असते. पण योग्यता निमित्तानेच आपल्या हृदयातील प्रवृत्ती जागृत होत असतात संपूर्ण कथानकातून रामाची प्रवृत्ती जागृत करण्याचा प्रयत्न केला आहें आजवरच्या रामायण लिखानातून रावण म्हणजे क्रुर राक्षस प्रवृत्तीचा अशा प्रकारची रावणाची प्रतीमा दिसून येते. परंतु रावणाच्या सद्गुणाकडेही वाचकाची दृष्टी आकर्षित करण्यासाठी रावणाची प्रतिमा निराळ्या स्वरूपात चित्रीत केली आहे. सत्य चारित्र्य श्री. रामाची सीता रावणासारख्या विद्वान व संपन्न व्यक्तीने बळजबरीने हिरावून कशी घेतली ? रावणाबद्दल मनात पूर्व ग्रह दुषित होत नाहीत. सदाचाराच्या एका सद्गुणाचे मोल समजते.

अनेक प्रसंगातून जिनेंद्र भक्ती संबंधी, कर्तव्यनिष्टे - संबंधी सुंदर विवेचन करून वाचकांच्या हृदयपटलावर सत्य मूळ तत्त्वज्ञान बिंबण्याचा प्रयत्न, सोपी व ओघवती भाषा यामुळे आकर्षक झाला आहे समाजजीवनाची सद्यस्थिती नजरेसमोर ठेवून केलेले लिखाण कथांच्या प्रचाराबरोबर तत्त्वज्ञानाच्या प्रचारासाठी खूपच उपयुक्त ठरणारा आहे श्राविका परिवाराने आज पर्यंत अनेक प्रकारच्या माध्यमातून समाज जागृतीचे कार्य मनोमन प्रशंसनीय केले आहे स्पर्धा, व्याख्याणे, सांस्कृतीक कार्यक्रम, शिबिरे व ग्रंथप्रकाशनाच्या माध्यमातून पं. सुमतीभून व सुश्री विद्युलताभून यांनी तत्त्वज्ञानाचे बाळकडू समाजाला देण्याचा प्रयत्न केला. सुश्री विद्युतला भून यांची जागृत व कल्पक विचारशक्ती प्रत्येक वेळी काहीतरी भरीव व अजोड असे कार्य करीत असते. जैन ग्रंथपुरातन भाषेतून समाजाला रुचणार नाहीत, त्याची गोडी समाजाला लागणार नाही याची जाणीव ठेवून अगदी डोळसपणे दुर्भिल्ग्रंथ उपलब्ध केला आहे. हे कार्य प्रशंसनीय नक्कीच आहे.

गुणरत्नाकर- श्री संज. आ. गोपालकर. M.Com.